

6 augustus 1971

Goedenavond vrienden,

Ook aan het begin van deze bijeenkomst moet ik u erop wijzen, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Ons onderwerp van heden is:

ONTWIKKELINGEN ROND 1 9 7 2

De situatie, zoals deze op het ogenblik bestaat, is - om het heel simpel te zeggen - van een enigszins explosief karakter. Er bestaat een reeks geschillen die inderdaad tot een oorlog zouden kunnen voeren. Inderdaad bestaat er gevaar voor gewapende conflicten in verschillende delen van de wereld, maar niet voor een wereldoorlog. Op dit moment kunt u een deel van de ontwikkelingen, die in het resterende deel van het jaar 1971 zullen plaatsvinden, nog niet geheel overzien. U zult mij ten goede houden dat ik hieraan refereer, zover dit noodzakelijk is om de verdere ontwikkelingen duidelijk te maken.

Allereerst wil ik de aandacht richten op de USA. Hier heeft zich langere tijd een crisistoestand voorbereid die gecamoufleerd werd door de oorlogsbestrevingen in Vietnam en bepaalde andere geschillen binnenlands die men heeft aangemoedigd, zoal niet in enkele gevallen geprovoceerd. Op het ogenblik is de toestand zodanig dat de USA, gezien de economische toestand, politieke mogelijkheden ook, de investeringen in Vietnam zal moeten beknotten. Dit betekent niet dat men alle troepen terug zal moeten trekken, wel dat men minder in leen zal geven en bepaalde aanschaffingen van Zuid-Vietnam slechts tegen bepaalde tegenprestaties zal willen leveren. De USA krijgt het moeilijk en het is dan ook zeer waarschijnlijk dat reeds in het begin van september voor verschillende grote concerns financiële moeilijkheden ontstaan die alleen met regeringssteun kunnen worden opgevangen. In enkele gevallen is dit, zoals u mogelijk weet, ook reeds nu het geval. Het zal u duidelijk zijn dat de werkeloosheid in dit land hierdoor in het verloop van 1972 toe zal nemen. Dit impliceert dat dit jaar de USA een economische crisis beleeft. Men zal door vele maatregelen trachten hieraan iets te doen, maar ook hierdoor zal een sterke toename van de werkeloosheid in dit land niet kunnen worden voorkomen, waardoor de vele interne geschillen, die men tot op heden als een soort bliksemafleider heeft gebruikt de regerende groepen zullen gaan opbreken. Wij rekenen in 1972 voor dit land met grote politieke conflicten en verschuivingen, economische crises, tot uiting komende in sluiting van bedrijven en vermindering van werkgelegenheid - nevenbij zich weerspiegelende op de beurs. Wij rekenen verder ook met moeilijkheden in de buitenlandse politiek. Dit heeft op het gehele verloop van politiek en economie van de gehele wereld, zoals u denken kunt, zijn weerslag. De dollar is een van de ruilwaarden die als vaste waarde op de wereld gehanteerd worden. Dit betekent dat een economische crisis in de USA in alle landen grote moeilijkheden zal veroorzaken, zowel ten aanzien van invoer als van export. Vele landen die hierop aangewezen zijn kunnen hierdoor eveneens in moeilijkheden komen te verkeren.

Een tweede punt, dat interessant is, is het verloop der zaken in China. Ofschoon dit ongetwijfeld wordt tegengesproken, zijn twee staatslieden, waaronder voorzitter Mao, ziek. De kans dat meerdere sterfgevallen plaatsvinden op zelfs zeer korte termijn - zeg binnen een maand en in ieder geval binnen 12 maanden - is zo groot, dat zij als zekerheid beschouwd kan worden. Hierdoor zal de top van het Chinese gouvernement in samenstelling aanmerkelijk veranderen. Mijns inziens betekent dit eveneens een verdere verandering in de buitenlandse politiek. Daarnaast betekent het een verandering in de structuuropzet van de Chinese economie, waarbij men zal trachten af te wijken van de trend te werken met in verhouding kleine bedrijven, die

coöperatief in dit land worden geëxploiteerd en zal zoeken naar de mogelijkheid tot centralisatie van bepaalde industrieën in bepaalde provincies. Dit zal tot moeilijkheden binnenlands voeren, maar geeft gelijktijdig de mogelijkheid aan Rood China, in versterkte mate ook zijn stempel op buitenlandse politieke verhoudingen te drukken. Wij zijn er nog steeds niet van overtuigd, dat Nixon inderdaad en met succes China zal bezoeken. De kans hierop is nog steeds veel kleiner dan de publiciteit doet voorkomen. Wel is zeker dat er op het ogenblik een machtsspel gespeeld wordt waarbij getracht wordt het Russische blok en het Maoïstische blok tegen elkander uit te spelen. Amerika zowel als bijvoorbeeld Engeland doen hieraan mee. Ook enkele Zuid-Amerikaanse staten trachten zich op het ogenblik in dit spel te moeien. Ik geloof niet dat wij op kortere termijn hierdoor kunnen rekenen op ernstige geschillen tussen Rusland en China. Wel zal er volgens mij - ook reeds aan het einde van 1971, maar verder gedurende het gehele jaar 1972- sprake zijn van grensschermtusselingen, zoals die reeds in het verleden plaats hebben gevonden. Dit kan in beide landen voeren tot een onderdrukken van de 'haviken'. Dit betekent een tijdelijke vergroting van de communistische invloeden in de wereld. Gelijktijdig betekent het een vermindering van het oorlogsgevaar. Toch zal China reeds in het begin van 1972 de wereld weer verbazen en misschien ook schokken met enkele nieuwe proeven, waaronder atoomexperimenten en naar ik meen een experiment, dat op elektrische velden berust.

Hier hebben wij te maken met de machten die uw wereld, op het ogenblik beheersen. Er is in uw wereld weinig keuze. Men kan kiezen voor de westelijke óf de oostelijke blokken. De mogelijkheid een eigen mentaliteit te volgen en een eigen systeem te vinden, passend voor land, volk en bestaande verhoudingen buiten deze denkwijzen om, lijkt mij niet groot. Wanneer echter de grote machten tijdelijk elkander in evenwicht houden is het onvermijdelijk dat actiegroepen van beide partijen met grote kracht zullen trachten in andere landen hun systeem en denken door te zetten. Hierdoor probeert men een zekere overwaarde in de wereld te verkrijgen voor de eigen ideologie. Dit klinkt misschien wat droog. Ik kan mij voorstellen dat men hierop zo reageert. Maar het is zeer belangrijk, want op dergelijke droge gegevens draait de wereld. Mijn persoonlijk inzicht hierbij is, dat de crisis, die mijns inziens ook West-Europa zal treffen - waarbij Nederland niet ernstig getroffen wordt, West Duitsland in grotere mate, maar landen als Italië, Spanje, Portugal, Griekenland, Roemenië in zeer ernstige mate. Ik meen aan te mogen nemen, dat ook binnen vele staten hierdoor een verschuiving in de heersende machtsverhoudingen zal ontstaan. Wij verwachten voor het jaar 1972 in vele landen een verschuiving naar rechts, waarbij fascistische actiegroepen in vele westerse, maar ook in enkele Oostbloklanden in actie zullen treden. U dient hierbij wel te beseffen dat fascisme een vorm van socialisme is en dat deze vorm van socialisme uitgaat van de beheersing door een sterke man.

De algehele situatie is, gezien vanuit ons standpunt, niet ongunstig. Door extremen die met elkaar in conflict komen, wordt een mogelijkheid voor grotere veelzijdigheid in de wereld mijns inziens geschapen. De Witte Broederschap gaat uit van het standpunt dat, tenzij de volgende Wessacbijeenkomst sterk afwijkende gegevens op zou leveren - wat niet waarschijnlijk is - zij in staat zal zijn de wezenlijke vrijheden op de wereld aanmerkelijk groter te maken, terwijl aan de top een, schijnbaar, grotere binding en machtsuitoefening ontstaat.

Dit zover het de politieke en eveneens de economische kanten betreft. Het jaar 1971 heeft zich gekenmerkt, reeds nu, door een groot aantal bevingen, aardverschuivingen, overstromingen en soortgelijke rampen. Er moet mee worden gerekend dat deze tendens zich ook in het komende jaar hevig zal voortzetten. De Broederschap verwacht dat de onrust van de aardkorst plus een reeks minder aangename natuurverschijnselen zich ook over een groot deel van 1972 zal vertonen. Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan verschillende vulkanische activiteiten en aardbevingen in de buurt van de zogenaamde fouten in de aardkorst. Daarnaast echter rekent men met grote klimatologische verstoringen die vooral ook op het zuidelijke halfrond sterk tot uiting zullen komen. De oorzaak hiervan ligt in de op het ogenblik - zoals u misschien weet - zeer ongewone activiteit van de zon, waardoor zowel stralingen als afwijkingen in het aardmagnetische veld worden veroorzaakt die bevorderlijk schijnen te zijn voor atmosferische

verschijnselen van ongewone aard. Wij nemen aan dat de gevolgen van deze zonneactiviteit nog langere tijd kenbaar zullen blijven.

Voor zeer vele mensen is dit jaar en mogelijk vooral maanden juni en juli tot nu toe zeer onrustig geweest. Deze onrust zal zich voor de meeste mensen tot in november voortzetten, waarna enige ontspanning intreedt. Dit betekent een toenemende prikkelbaarheid en meer onbeheerste reacties bij steeds meer mensen. Dit zal onder meer tot uiting kunnen komen in verkeersongevallen, bedrijfsongevallen, extreme daden. Zeer belangrijk is hierbij het optreden van een soort psychische uitputtingstoestand, die bij het optreden van enige ontspanning niet snel naar normaal zal teruggaan. Reeds in februari 1972 is wederom een dergelijke golf van algemene prikkelbaarheid te verwachten. De uitputting van de mensen plus deze nieuwe prikkelbaarheid tesamen zullen mijns inziens voeren tot vele vreemde en onverstandige massabewegingen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan stakers die in hun woede de productie-apparatuur van hun eigen bedrijf vernietigen, om een voorbeeld te geven. Of aan mensen die in een dansgelegenheid zoveel plezier menen te hebben dat zij deze in brandsteken. Belde voorbeelden werden door mij gekozen, omdat deze gebeurtenissen vermoedelijk de publiciteit wel ruimschoots zullen halen en wel voor maart 1972.

Een zodanige mate van onredelijkheid in de reacties moet eveneens voeren tot een aanmerkelijke verscherping in alle gezagsconflicten. In dit verband verwachten wij de grootste en scherpste conflicten in Japan, waar zeer waarschijnlijk ook een reeks moordaanslagen plaats zal vinden - enige daarvan mogelijk reeds in de komende 2 maanden. Een grote verandering in de politieke, sociale en economische structuur van dit land verwachten wij als gevolg van de geconcentreerde aanvallen op de leden en het kapitaal van de daar nu in wezen regerende rijke families. Dit zou mijns inziens kunnen voeren tot een aanmerkelijke verscherping van de handelsoorlog, die Japan nog steeds in feite voert, wat ook in China tot vreemde reacties zou kunnen voeren. Wij verwachten in 1972 o.m. een zeer grote export van Japan naar Rood China, al dan niet via Hongkong. Zeer waarschijnlijk zal echter een deel direct worden geëxporteerd terwijl een aanmerkelijk deel van deze handel ook over Macao zal lopen.

De situatie wordt nog interessanter wanneer wij ons realiseren dat ook in Afrika zich reeds op dit ogenblik een wonderlijke strijd afspeelt. Er is hier niet alleen sprake van moeilijkheden rond het Palestijnse conflict. Er is bijvoorbeeld niet alleen sprake van een werkelijk geschil tussen Israël en de Palestijnen, maar van een machtsstrijd die door bepaalde groepen onderling wordt gevoerd. De zogenaamde verzetsgroepen zijn slechts exponenten van de machten. Vooral in het noorden van Afrika gaat het op het ogenblik om de vraag of er een feudaal of een in naam socialistisch systeem zal winnen. Deze strijd zal nog in dit jaar grote geschillen en waarschijnlijk ook gewapende conflicten tussen verschillende Noord-Afrikaanse staten kunnen veroorzaken. Maar het is bijna zeker dat in het volgende jaar ook conflicten van minder ideologische aard tussen negerstaten een ernstige omvang aan zullen nemen. Naar ik meen kunnen dergelijke conflicten nog het beste als stamoorlogen worden omschreven.

Deze conflicten maken op de duur een blokvorming in Afrika bijna onvermijdelijk. Dat de zo ontstane blokken zullen trachten zich tegen de blanke wereld af te zetten, lijkt mij hierbij onvermijdelijk. Politieke en economische conflicten als gevolg van dit alles lijken mij onvermijdelijk. Bepaalde ertsen als uranium, koper en enkele schaarse metalen zullen moeilijker verkrijgbaar zijn en zo op de wereldmarkt in prijs stijgen, wat zijn weerslag zal vinden bij de industriële ontwikkelingen elders. Zeer belangrijk en spectaculair is in dit verband ook een reeks van sabotagedaden, die in en vanuit Afrika plaats zullen vinden. Zij zullen niet beperkt blijven tot bijvoorbeeld Zuid-Afrika, Johannesburg en Kaapstad, maar zich eveneens afspelen in Kongo, Liberia, Nigeria. Zelfs in Abessinië zal de hoofdstad worden geplaagd door sabotage in het verkeer, bomaanslagen of althans explosies.

Typerend hierbij is de mentaliteit van degenen die zich tegen een bestaand gezag willen verzetten. Ik meen dat deze mentaliteit zich - en niet alleen in Afrika - in toenemende mate

tegen grote bedrijven zal richten. Ik verwacht dan ook - zelfs in Nederland - een reeks van sabotagedaden die gericht zullen zijn tegen grote bedrijven of bedrijven die men minder graag ziet: Höchst Chemie, Esso Gulf, andere petrochemische bedrijven bijvoorbeeld, zelfs de andere chemische bedrijven zullen onder dergelijke daden te lijden krijgen en waarschijnlijk ook het luchtverkeer - ofschoon ik hier eerder denk aan sabotage van de luchtvaart in Engeland dan bijvoorbeeld in Nederland.

Deze mentaliteit van verzet maakt geen halt voor het ijzeren gordijn. Ook in bijvoorbeeld Polen, Oost-Duitsland, delen van Hongarije en Rusland zal men te maken krijgen met pressiegroepen die door terreur aandacht vragen voor hun streven. In de absoluut geregeerde landen - dit geldt evenzeer voor bijvoorbeeld Portugal, Spanje, Griekenland als bijvoorbeeld Rusland - zal de neiging met groot geweld op te treden zelfs nog sterker zijn dan in landen als de V.S., waar men dergelijke dingen wel met openlijk geweld in de symptomen tracht op te lossen, maar althans naar buiten toe de schijn van vrijheid wil blijven handhaven.

Ik meen dat wij ook hier grote veranderingen zullen moeten verwachten en deze veranderingen zullen, zeker in de oostblokstaten, niet alleen betrekking hebben op gezagsverhoudingen. Men zal in het oostblok een zeer sterke nadruk leggen op een vernieuwing van het communisme. De meesten van jullie realiseren zich niet, of willen zich liever niet realiseren, dat communisme een godsdienst is, een materialistische godsdienst zonder God, maar in wezen een geloof. In elk geloof kan een reformatie voorkomen. Het is bijna zeker dat een reformatie in de communistische leer van de Oostbloklanden in 1972 onvermijdelijk zal zijn. In hoeverre u daarover alles zult kunnen horen, is afhankelijk van de partij die in dit jaar voorlopig de strijd wint. U zult met zekerheid kennis kunnen nemen van het voorkomen van onverwachte explosies, een verscherping van grenscontroles en zelfs beperkingen ten aanzien van het toeristenverkeer. Het is mogelijk dat in 1972 men in de maanden van de voorzomer gedurende een à twee maanden zal trachten de komst van toeristen naar Moskou en Leningrad te weren.

Ik probeer u met dit alles duidelijk te maken wat er op uw wereld aan de hand is. Er is sprake van een omwenteling. Deze kan echter niet plotseling plaats vinden. Er is altijd een zekere traagheid, zowel in de psychologische reactie op nieuwe denkbeelden als ook in de sociale en economische mogelijkheden tot aanpassing aan nieuwe omstandigheden. Naarmate wij te maken hebben met meer gecentraliseerde lichamen zal de reactie in feite trager verlopen, ofschoon de formulering eerder, sneller en beter zal geschieden. Dergelijke verklaringen doen mij denken aan een kerkelijke vorm van progressiviteit waarbij men zegt open te staan voor al het nieuwe, maar dan wel mits men zich houdt aan de aloude wetten.

Een dergelijke ontwikkeling brengt natuurlijk ook weer andere landen op de voorgrond. Het is bijna zeker dat bij een dergelijke verschuiving van machtsevenwichten op de wereld de rol van Australië heel wat belangrijker wordt dan zij tot nu toe is geweest. Wat op zijn beurt betekent dat Australië na een lange tijd van betrekkelijke rust op dit gebied een enorme immigrantenhonger gaat ontwikkelen. Men zal trachten dit land nog snel verder op te bouwen. In een wereldeconomie, die niet stabiel is, met een eigen economie die zeker niet aan de werkelijke verhoudingen beantwoordt, zal dit natuurlijk eveneens moeilijkheden veroorzaken. Ik vermoed, dat hier onder meer sprake zal zijn van grote conflicten en mogelijk ook vechtpartijen tussen immigranten en ingezetenen. De mentaliteit daar is wat vreemd volgens uw normen, zoals u misschien weet. Men is daar wat vrijer en onverschilliger, maar ageert wanneer men zijn rechten en mogelijkheden aangetast meent te weten ook heel wat rigoreuzer dan men zich hier kan voorstellen. De rol die Australië gaat spelen, zal mijns inziens ook van belang zijn voor de verhoudingen in Indonesië en indirect zelfs invloed hebben op verhoudingen als bijvoorbeeld die tussen India en Pakistan, dus de verhoudingen in Zuid Azië.

In Zuid-Amerika speelt zich op het ogenblik een versneld gistingproces af. Dit komt tot uiting door vele revoltes, staatsgrepen en pogingen daartoe, maar ook door een langzame, maar onstuitbare verandering in de mentaliteit van de massa. U hoort hier alleen maar iets over de enkelen die op de voorgrond treden als bijvoorbeeld de Tupamaros en stadsguerilleros. Maar

dezen zijn slechts een symptoom van een werkelijk bestaande spanning die is veroorzaakt door een toevloed naar de steden. Deze toevloed kan kennelijk niet worden afgeremd en wordt eerder door de omstandigheden bevorderd. Alleen: degenen die nu naar de steden komen zijn over het algemeen iets strijdvaardiger dan in het verleden, wat zou kunnen betekenen dat degenen die nu naar de steden trekken of kortgeleden daarheen getrokken zijn, in een enorme strijd om het bestaan de bestaande rechten en rechtsorde aanmerkelijk zullen veranderen dan wel geheel omverwerpen. Gelijktijdig betekent het, dat in vele van die landen sterke mannen op zullen staan die na een even korte termijn waarschijnlijk alweer door anderen zullen worden vervangen.

Voor de VS. betekent het een verlies van invloed op het Zuid-Amerikaanse continent. Wat wel duidelijk maakt dat deze staat in het volgende jaar zowel in als buiten eigen land met grote moeilijkheden te kampen zal hebben. De onteigeningsprocedures, die wij in zeer vele landen, zowel hier als elders verwachten, zullen Amerikaanse concerns in grote moeilijkheden brengen, terwijl vele internationale firma's eveneens in moeilijkheden en last komen. Zoals u weet bestaat het kapitaal van dergelijke zaken grotendeels uit Amerikaanse en Engelse belangen. Ook het Nederlandse kapitaal is hierbij wel betrokken, doch de belangen zijn mijns inziens niet zó groot dat de Nederlandse economie door de ontwikkelingen ernstig zou kunnen worden geschaad.

Hier ligt een wereld voor u, een wereld vol van veranderingen waarin de mensen zelf niet weten wat zij willen. Het is duidelijk dat de neiging tot een meer persoonlijke ontwikkeling en het vinden van een meer persoonlijk geestelijk leven - wat in het lopende jaar reeds sterk naar voren trad - een grote stimulans zal ondergaan door dit toenemen van de wanorde overal. Een mens die in zekerheid en orde leeft, is geneigd geloofsartikelen, gestelde overheden en dergelijke kritiekloos te aanvaarden. Hij heeft het volgens eigen besef goed en de rest komt er voor hem niet zo zeer opaan. Op het ogenblik dat de spanningen steeds groter worden, zal men als mens echter steeds meer kritisch staan tegenover zaken die men toch ergens als een dwang, een gewoonte, ervaart.

Ik meen dat de neiging tot een meer persoonlijke ontwikkeling op geestelijk terrein in het jaar 1972 bij velen een zekere verlichting tot stand brengt. Innerlijke verlichting is een zuiverder zien van de waarheid, het doorschouwen van de vele illusies en idealen. Een illusie, een ideaal is een droom. Maar in de komende dagen zal men weinig tijd hebben om te dromen. Men zal ofwel aan eigen illusies en idealen tenonder gaan dan wel oog moeten krijgen voor de werkelijkheid en op die werkelijkheid direct reageren, zonder daarbij eerst uit te gaan van een reeks denkbeelden of idealen. Voor ons is dit proces belangrijk, niet slechts omdat hierdoor meer mensen bewust zullen worden, maar ook omdat wij hierin een soort splitsing van wegen bij de mensen te zien zullen krijgen. Nu is het mogelijk zeer orthodox te leven en te denken en toch jezelf op voor anderen aanvaardbare wijze nog progressief te noemen. Het is ook mogelijk jezelf voor te doen als een mens die werkelijk niet zo progressief is, terwijl men in wezen een extremist is. Ik geloof niet dat deze mogelijkheid in het komende jaar nog in zo grote mate aanwezig zal zijn. Ik meen ook dat hierdoor de mensen die met elkander verbonden zijn elkaar zullen gaan vinden op basis van werkelijke noodzaak, niet meer op grond van denkbeelden alleen.

In Nederland is een dergelijke ontwikkeling natuurlijk niet zo erg belangrijk, daar zij wel zal ontaarden in een overvloed van raden en committees. In andere landen kan deze ontwikkeling aanleiding worden tot directe en niet georganiseerde acties. Naarmate de mensen heethoofdiger zijn, zullen dergelijke acties natuurlijk ook harder uitvallen. Naar mijn persoonlijke mening zal België het in 1972 economisch en sociaal heel wat moeilijker krijgen dan Nederland. Al is het alleen maar, omdat de mensen daar veel sneller en veel feller reageren. Hier is het zo dat wanneer iemand snel wil protesteren tegen onzinnige besluiten van de regering hij onmiddellijk een vergunning bij de politie aan gaat vragen en afspraken maakt ten aanzien van dag en route. In België is het zo dat de politie in de besluiten bijna niet gemoeid is, voor haar mogelijke bemoeiingen voor 'champettters' uitgekreten wordt en mogelijk bij ingrijpen op slagen en stenen wordt onthaald, die dan ongetwijfeld rijkelijk en in soort teruggegeven worden.

Gezien de grote moeilijkheden, de geschillen, die op het ogenblik in West-Vlaanderen bestaan en een bijna gelijktijdige opleving van moeilijkheden in het Luikse, zou dit kunnen voeren tot een nieuwe opleving van de strijd tussen frans- en nederlandstaligen. Heel wat mensen zouden in Brussel wel eens complexen kunnen overhouden aan deze ontwikkeling en het daarmee gepaardgaande gebeuren.

In Frankrijk heeft de laatste tijd een rechtse minderheid de kans gezien een in wezen linkse meerderheid voor een groot deel achter zich te krijgen. Maar daarbij zijn bepaalde denkbeelden ontstaan en beloften gedaan die kennelijk niet in vervulling zullen gaan. Onthullingen in dit verband zullen volgens mij volgen in de tijd tussen maart en juni 1972. De schandalen, waarbij zelfs een zelfmoord denkbaar is en de politieke moeilijkheden die daaruit ontstaan voeren mijns inziens tot een sterke en betrekkelijk snellere verandering van regeringsvorm en wetgeving in Frankrijk.

In Italië verwacht ik eveneens een groot conflict, waarbij - hoe vreemd het u moge klinken, - de maffia-politiek haar partij mee gaat blazen. Tot nu toe oefende zij haar politieke macht bedekt uit en had zich voornamelijk achter de kerkelijken verschanst. Ik meen echter dat haar een dergelijke mogelijkheid steeds meer ontnomen wordt, zodat zij ertoe zal komen middels een eigen partij zich in de politiek te gaan bewegen. Dat een dergelijke organisatie zich met de politiek bemoeit, is overigens geen wonder: in de USA doen dergelijke groepen dit nu al vele jaren lang. Het gevolg van dit alles zal voor Italië, naar ik meen, zijn dat de vakbonden, inclusief de christelijke, zich in toenemende mate en met harde middelen zullen gaan verweren tegen de pogingen van de regering om ordenend op te treden. Wat tot een failliet van de huidige politiek en de huidige grote partijen zou kunnen voeren.

De toestand in Griekenland wordt steeds moeilijker. Men hoort hierover weinig of niets. Zo is bijvoorbeeld over een reeks aanslagen die de laatste tijd werden gepleegd, bijna niets bekend geworden. Dat op vele personen aanslagen werden en nog worden gepleegd, beseft men hier dan ook niet, ook al hebben, naar ik meen, twee dan die pogingen wel enige publiciteit gehad. Wij moeten er mee rekening mee houden dat de verzetsstrijd in Griekenland, zover zij effectief is, voornamelijk plaats vindt vanuit en geleid wordt vanuit aangrenzende gebieden. De kans is ook hier groot, dat men in 1972 na een kort en zeer gewelddadig optreden van het leger een ander regeringssysteem krijgt. Enkele natuurrampen zullen in dit verband mogelijk milderend op kunnen treden.

U zult zich misschien afvragen of er geen andere landen zijn die van belang kunnen zijn. Ieder heeft zo zijn eigen voorkeuren, de een heeft voornamelijk belangstelling voor Oostenrijk, terwijl een ander het belangrijker vindt te weten, hoe het bijvoorbeeld in Noorwegen zal gaan. In de praktijk zal het de heersende orde overal wel slecht gaan. In de praktijk zal men niet in staat zijn de economie voldoende op gang te houden. Vermindering van productie betekent ook vermindering van verdiensten en koopkracht. De kans is groot dat wij, na een algemene inflatie die sterk versnelt gedurende de komende 9 à 10 maanden, weer tot een stabilisatie komen die gepaard gaat met armoede, althans vermindering van inkomen, voor zeer velen. Belangrijker is dat ook in deze tijd vele afspraken en verbonden onder druk komen te staan. Het lijkt mij onvermijdelijk dat de U.N. in 1972 in grote moeilijkheden komt te verkeren. Over de EEG zou ik hetzelfde kunnen zeggen, maar dat lijkt mij overdreven, omdat zij in feite reeds midden in de moeilijkheden steekt, maar die voorlopig nog tracht voor te stellen als een reeks van successen.

Ik meen dat daarnaast ook militaire bondgenootschappen moeilijkheden zullen kennen. Groepen als bijvoorbeeld de NATO zullen in toenemende mate verdreven worden uit plaatsen waar men meende zo heerlijk gezamenlijk te kunnen regeren en oefenen. Daarnaast zullen steeds meer landen zich aan hun verplichtingen willen onttrekken en hun bijdragen tijdelijk staken of aanmerkelijk verminderen. Nederland doet zoiets natuurlijk niet zo snel, maar enkele andere landen hebben reeds nu, zij het heimelijk, besprekingen gevoerd over de mogelijkheid hun bijdragen aan NATO en EEG te verminderen en terug te keren tot een meer nationale autonomie op bepaalde terreinen. Men is wel bereid verder aan de aangelegane verplichtingen aandacht te

schenken maar zal hiervoor economische en politieke tegemoetkomingen vergen, die niet zo eenvoudig gegeven kunnen worden. Voor de U.N. zal de belangrijkste factor voor haar verlies van betekenis wel gelegen zijn in haar onvermogen daadwerkelijk iets te presteren voor het handhaven van vrede, of het beperken van moeilijkheden op economisch terrein.

De tendens van machteloosheid kenschetst mijns inziens het jaar 1972 wel. De Broederschap van haar standpunt uit, neemt aan dat je hierdoor tot een soort wisselbebouwing van de menselijke geest kunt overgaan, om in dit verband eens een boerenterm te gebruiken. Want nu kan de nadruk vallen op een andere ontwikkeling, andere mentaliteit, geloofsaanvaarding, andere levenswijzen, een ander niveau van leven. Ik voor mij betwijfel dat veel mensen dit prettig zullen vinden. Maar men ziet hierin een mogelijkheid wisselingen tot stand te brengen en zo geheel nieuwe gebieden van denken en ageren aan te boren. Zodra een mens langere tijd een bepaald denkbeeld nastreeft dreigt hij monomaan te worden. Deze monomanie en de daaruit vaak voortkomende monotonie van het leven zijn, zoals u weet, versuffende invloeden. De mensen die hierdoor wakker geschud worden en opeens zich tegenover nieuwe, voor hen tot dan toe niet denkbare problemen zien gesteld, zullen dezen mijns inziens gemakkelijker oplossen dan de problemen waarmee zij nu reeds zo lange tijd geconfronteerd werden. Want bij nieuwe problemen is een geheel nieuwe benadering mogelijk, een reële en desnoods radicale oplossing, zonder dat men rekening hoeft te houden met allerlei prestigekwesties, reeds in het verleden gedane beloften, aangegane verplichtingen. Voor vele mensen brengt daarom volgens mij het jaar 1972 wel een vernieuwing van denken.

Hoe de situatie zal zijn bijvoorbeeld in het conflict Israël - Arabische staten is niet met algehele zekerheid te zeggen. Het gevaar bestaat namelijk dat binnen twee, twee maand en een half, hier een oorlog uitbreekt. De kans is in dit geval groot dat Israël, mogelijk tot zijn verbazing, Arabische bondgenoten ook aan zijn zijde zal vinden. Dit op zich zou reeds een aanmerkelijke verbetering van de situatie kunnen betekenen. Indien een dergelijke actie inderdaad plaats vindt, zal zij vermoedelijk niet lang duren: 2 à 3 weken. Kosten en schade daarentegen zullen groot zijn. Indien dit voorkomen kan worden, wat op het ogenblik zo zeer in evenwichtigheid ligt met oorlog, dat je ten hoogste een eigen mening kunt geven, zal het geschil tussen Arabieren en Israël toch op een andere wijze worden opgelost. Ik persoonlijk meen dat dit mogelijk is en verwacht dit, maar kan dit dus niet met zekerheid stellen. Komt het tot een oorlog dan zal, naar ik aanneem, nog veel sneller een oplossing gevonden worden en zal men in de tijd tussen januari en maart 1972 een overeenkomst tot stand zien komen, waarbij overigens Israël van een zeer groot deel van zijn tot nu toe behaalde terreinwinst afstand zal moeten doen.

Misschien vraagt u zich af, of er voor 1972 ook epidemieën dreigen. Dit is inderdaad het geval. Ik verwacht onder meer in 1972 een tamelijk gevaarlijke griep epidemie, die een groot deel van Europa zal overspoelen. De cholera die zoals u misschien weet reeds tot Europa is doorgedrongen, zal ook in 1972, echter zonder zeer grote aantallen slachtoffers, in Europa een rol spelen. Eveneens neem ik aan dat er een zeer grote kans is voor het doordringen van besmettelijke ziekten uit Zuid-Amerika naar Noord-Amerika. Ik denk hierbij ook aan de ziekte van Weill.

De bezwaren van lucht-, water- en grondverontreiniging zullen in het komende jaar eveneens een rol spelen. Op dit ogenblik zijn vele reacties overdreven. Maar deze overdreven reacties richten zich op enkele gevallen en maken het zo de meerderheid voorlopig mogelijk verder te gaan zoals men dit tot nu toe altijd heeft gedaan. Men dient zich dit wel te realiseren. Men noemt het misschien een overwinning, wanneer een enkel schip met afval terugkeert, maar vergeet kennelijk dat per dag vanuit geheel Europa tien tot vijftien schepen hun ladingen op de oceaan lossen. Het niet lossen van een enkel schip maakt dus niet veel uit. Bovendien wordt eenzelfde hoeveelheid vuil per dag door de grote rivieren aan de zee toegevoegd. U begrijpt, dat in het komende jaar vele verschijnselen, die nu enigszins merkbaar zijn, in verscherpte mate op zullen gaan treden. Eerst dan verwacht ik, mogelijk hier en daar reeds te laat, een optreden zo hier en daar tegen de vervuilers. Waar men van staatswege niet zo zeer geneigd is tot maatregelen in

dit verband, zou de bevolking de regeerders wel eens kunnen dwingen maatregelen voor te schrijven, daar anders betreffende bedrijven in brand worden gestoken of mogelijk ontploffen.

Het lijkt mij in zeker opzicht wel gunstig. Niet dat de mens, zelfs in meerdere eeuwen, ongedaan zal kunnen maken wat hij in net een eeuw de wereld heeft aangedaan. Het oude natuurlijke evenwicht is eenvoudig niet meer te herstellen. Toch meen ik dat de jaren 1972 en 73 in dit opzicht althans een keerpunt kunnen vormen. Er zijn alle indices aanwezig voor een mogelijke ommekeer. Vanuit de geest zal ook in dit opzicht medewerking worden gegeven. De verschijnselen die wij op aarde zo hier en daar als gevolg van verontreiniging verwachten zijn bovendien van zodanige aard dat de meeste mensen voldoende geschrokken zullen zijn om ook hun medewerking te verlenen.

Men kan zich afvragen wat de bespreking van dit alles voor zin heeft. U kunt immers aan dit alles niets veranderen. Ik ben er echter van overtuigd dat iemand die geheel onvoorbereid tegenover een nieuwe situatie komt te staan, veelal onredelijker daarop zal reageren dan iemand, die althans enigszins weet wat hij ongeveer zou kunnen verwachten. Men zegt wel eens dat een gewaarschuwd mens voor twee telt, Geheel waar is dit natuurlijk niet. Maar een gewaarschuwd mens zal wel bewust, redelijk en logisch kunnen blijven reageren, waar iemand die niet gewaarschuwd is door instinctieve reacties overheerst zal worden en dus onredelijk reageert, vaak ten koste zowel van eigen persoonlijkheid als van zijn milieu. De waarschuwingen die wij regelmatig doorgeven, de prognostiek die wij de laatste tijd nogal rijkelijk bedrijven, hebben ten doel u voor te bereiden op de mogelijkheden om in Nederland op de plotseling zeer strikte toepassing van vele, eens schriftelijk vastgelegde maatregelen, waarvan men het bestaan in feite reeds vergeten had.

U zult ook voorbereid zijn op de vele pogingen, om op zich geheel redelijke en aanvaardbare ontwikkelingen, te wraken omdat men een denkbeeld heeft omtrent mooiere ontwikkelingen, die echter niet te realiseren zijn. Want dergelijke dingen zult u in Nederland vele malen kunnen ontmoeten in de komende tijd. Ik meen, dat enig nadenken, enige redelijkheid en beheerstheid, reeds voldoende zullen zijn om u in dergelijke gevallen in staat te stellen juist te reageren. U hoeft zeker uw denkbeelden of geloof hiervoor niet te verloochenen, maar kunt deze in overeenstemming brengen met de feiten en mogelijkheden van het heden, inplaats van een u baseren op dromen. Zoals dus de stad Den Haag die bijvoorbeeld kent ten aanzien van een snelle reconstructie van de stadskern.

Iemand, die zich te veel met dromen bezighoudt, is even dwaas als iemand met een rot gebit die droomt van nieuwe melktanden, inplaats van zich een meer kunstmatig, maar bijna onmiddellijk bruikbaar gebit aan te laten meten. Wij kunnen ons in het leven eenvoudig niet alleen op dromen blijven baseren. Er zijn zoveel dromen in deze tijd, dromen van een regering, die bezuinigen kan, van politieke uitspraken die de wereld kunnen veranderen, of dromen omtrent eisen die altijd maar weer vervuld zullen kunnen worden. Iemand die gaat begrijpen, dat dergelijke eisen, dat ideeën en plannen niet stroken met de mogelijkheden van het ogenblik, zal ongetwijfeld redelijk en daardoor sneller en meer bevredigend kunnen reageren.

Zeer belangrijk is de mogelijkheid tot redelijk reageren, wanneer een mens plotseling met tot dan toe onvoorstelbare geestelijke crises geconfronteerd wordt. Menigeen zal een gewetenscrisis door moeten maken, maar evenzeer kennis maken met geestelijke belevingen die men zich niet kan verklaren, plotselinge inspiraties, waarmee men geen raad meer weet. Wanneer dergelijke dingen optreden zonder dat je gewaarschuwd bent, zonder dat je ook maar enigszins weet wat er aan de hand is, dan kom je ofwel tot een enorme zelfoverschatting, danwel voelt men zich door de gehele wereld belaagd - dit terwijl geen van beide juist is. Er is waarschijnlijk alleen sprake van door de omstandigheden geactiveerde faculteiten van de mens, die door omstandigheden beginnen te reageren, maar altijd een normaal deel van het menselijke kenvermogen hebben uitgemaakt. Voor een mens is in dergelijke gevallen vooral belangrijk, dat hij nagaat hoe hij reageert, of de reactie voor herhalingen vatbaar schijnt te zijn en zo ja, op

welke wijze hij deze nieuwe mogelijkheid kan gebruiken. Gebruik maken van nieuwe capaciteiten is iets, wat je alleen kunt doen, wanneer je een zekere mate van beheersing weet te behouden. Beheersing is enorm belangrijk in deze tijd.

Onze visie op het gebeuren rond 1972 omvat natuurlijk ook vele spectaculaire gebeurtenissen. Maar spectaculair zijn zij eerst op het ogenblik dat je er zelf mee geconfronteerd wordt. Ik wil u eraan herinneren, hoe, iets minder dan een jaar geleden, wij opmerkten, dat het huidige jaar in onder meer Duitsland de nodige treinongelukken te zien zou geven. Die zijn er ook inderdaad geweest en er zullen er nog meer gebeuren. Maar iets dergelijks is slechts spectaculair op het ogenblik dat het pas gebeurd is. Wanneer wij spreken over vulkanische werkingen, zo denkt eenieder in termen als een Krakatau, terwijl wat in feite gebeurt eerder een gepruttel is van een Merapi, of een stoomwolkje en wat lava, enkele aardschokjes, zoals die rond de Vesuvius wel plaats vinden.

Daarom is het ook in dit opzicht moeilijk u een enigszins juist beeld te geven van de toekomst. Zeker, er zullen vele natuurverschijnselen zijn. Er is bijvoorbeeld in dit jaar, zoals inderdaad bij de prognose voor 1971 werd vastgelegd, een kustplaatsje door de zee verzwolgen. De mensen denken dan al snel aan een grootstad als bijvoorbeeld New-York, terwijl in feite een vissersdorp met 3200 inwoners is verdwenen. Wanneer men dit constateert, voelt men zich teleurgesteld. Dit is het nadeel van elke voorspelling.

Maar indien wij tegen u zeggen: onregelmatigheden worden tot regel, zodat u deze steeds weer zult ontmoeten, zult u zich daarop kunnen baseren. Wanneer u weet, dat geen betrouwen kan bestaan op bepaalde vaste waarden of regels, weet dat bepaalde denkbeelden en daaruit voortkomende regels niet noodzakelijk werkelijk en onveranderlijk hoeven te zijn, zult u zich in deze tijd veel gemakkelijker kunnen bewegen. Het is gemakkelijk genoeg om tegen de mensen te zeggen dat er in het komende jaar zeer veel voedselvergiftiging voor zal komen. Dit is inderdaad zo. Maar wij kunnen niet precies zeggen waar en hoe zij voor zal komen. Onder meer zal een vleesconservenfabriek schuld hebben aan iets dergelijks, terwijl ook door verkeerd gefokt pluimvee vergiftigingen op kunnen treden. Ook het gevaar voor mosselvergiftiging komt nog wel eens terug. Maar moet je als mens dan geheel niet meer eten? U zult natuurlijk gewoon verder moeten leven. Maar wanneer u na een maaltijd onaangename verschijnselen gevoelt, moet u niet zeggen: "ik ben wat misselijk, het gaat wel over", maar oppassen en zonodig deskundige hulp inroepen.

Ook wanneer u bepaalde idealen nastreeft, is het voor u niet zonder meer mogelijk, om eenvoudig tot de feiten terug te keren. Wij beseffen dit zeer wel. Maar het is mogelijk om, wanneer alles in strijd lijkt te zijn met wat je nastreeft, je eens af te vragen, of je streven niet in strijd is met alle mogelijkheden van heden. Vraag je af, of je niet probeert het onmogelijke te bereiken en je daardoor juist vaak het tegendeel bereikt van wat je verlangt. Daarvoor zoudt u onze aanduidingen moeten kunnen gebruiken.

De Broederschap heeft verder ook voor 1972 een reeks van inwijdingen - aanmerkelijke verruimingen van bewustzijn dus - voor vele mensen als mogelijk verondersteld. Er wordt aangenomen dat nieuwe filosofen hierdoor een betere achtergrond zullen krijgen en mogelijk ook een grotere verbreiding. Wij verwachten ook een teruggaan van de verloochening van het bovennatuurlijk en van God, iets wat nog zeer in de mode is. Wij verwachten wel een zeer persoonlijke benadering door zeer velen van dergelijke onderwerpen en de daaruit voortvloeiende en steeds sterker kenbaar wordende feiten. Daar heeft u dan datgene wat wij u op het ogenblik onmiddellijk kunnen zeggen omtrent ontwikkelingen in de nabije toekomst.

Wat de houding van de Witte Broederschap betreft, haar inzichten en plannen, bent u reeds redelijk goed voorgelicht. Dat de Broederschap gebruikt maakt van bepaalde natuurrampen, zal u duidelijk zijn geworden, al is het alleen maar, omdat u beseft hoe voor vele mensen een dergelijk gebeuren een grote emotionele schok zal betekenen en daardoor een openstaan tot stand brengen bij de mensen voor inzichten, belevingen en dergelijke, waarvoor zij zich onder

normale omstandigheden zouden afsluiten. De nadruk ligt reeds in dit jaar op de praktijk. Men wil de mens er toe brengen vooral praktisch te reageren en dus niet bijvoorbeeld te stellen: er is nood, dus gaan wij een collecte houden, maar in termen van: er is nood en daarom zal ik nagaan wat ik allereerst nu onmiddellijk en persoonlijk kan doen om die nood zo goed mogelijk te lenigen. Het zal in dit jaar en het komende jaar voor de mensen mogelijk zijn, de benadering van dergelijke zaken iets te doen afwijken van de wijze, waarop dit in de Kleine Parade wordt voorgesteld. De Witte Broederschap gebruikt om dit te bereiken dingen die minder prettig zijn. Maar die zijn toch niet te vermijden.

Verder werkt de Broederschap in 1972 weer op aarde middels een aantal leraren, mensen, die leringen brengen die wat afwijken van de norm. Ik verwacht niet dat hieruit schisma's voort zullen komen, maar veronderstel wel dat er, zowel kerkelijk als politiek, denkers op zullen gaan treden die de mensen in de eerste plaats confronteren met de menselijkheid van de mens in plaats van te blijven steken bij de organisatorische mogelijkheden van de mens. Hiermede heb ik u naar ik meen, alles vorgelegd, wat over dit onderwerp op het ogenblik te zeggen valt. Indien u aan de hand van dit onderwerp een vraag wilt stellen, zal ik daarop nu naar beste weten antwoorden.

Vraag: Wat zijn de mogelijkheden van de ontwikkeling in Oost-Pakistan?

Antwoord: De Pakistani zijn veel te blij, dat zij zoveel Hindoes kwijt zijn, de mensen in India zijn ongelukkig, dat zij die Hindoes hebben. Wat betekent, dat geen van de beide partijen er innerlijk grote bezwaren tegen heeft, wanneer een groot deel van de vluchtelingen binnen afzienbare tijd succombeert. Dit betekent weer, dat de meer veerkrachtige vluchtelingen zich tot gewelddadige en vaak gewapende groepen zullen samenvoegen, die zowel in India als in Bangladesh terreur zullen uitoefenen. Het probleem is van langere duur en een oplossing kan, volgens mij, niet verwacht worden binnen vijf jaren.

Vraag: Hoe staat het met het altruïsme tegenover het egoïsme? Zal dit altruïsme wat duidelijker naar voren komen?

Antwoord: Ik meen dat zowel dit jaar, het volgende jaar als volgende jaren steeds meer duidelijk zullen maken, dat hetgeen wordt getoond als altruïsme in feite een verfijnde vorm van egoïsme is. Het is voor mij moeilijk altruïsme anders te zien dan als een idealistische stelling, van waaruit de mens uiteindelijk door egocentrisch denken en vaak zelfs egoïstische motieven gedreven tracht zich een gestalte in de wereld op te bouwen, die nimmer volledig met de werkelijkheid strookt. Dit is geen pessimistische, maar slechts een realistische zienswijze.

Vraag: Komen de vormen van vrijer leven, waarvan u sprak, nog uit een bepaalde richting of bepaalde landen?

Antwoord: Dit ontstaat algemeen en alom. De grote moeilijkheid hierbij is wel dat vooral in de eerste periode nog de mensen die vrij willen zijn, zullen trachten groepen en organisaties te vormen om die vrijheid uit te dragen. Waarmede zij de vrijheid die zij stellen na te streven, reeds weer ongedaan maken door leerstellingen en organisatorische vormen. Ik meen, dat overall het individualisme overall zal groeien, waarbij milieukwesties niet meer een zo grote rol zullen spelen als op dit ogenblik het geval is. Ik kan mij bijvoorbeeld voorstellen dat iemand 8 maanden van het jaar een goede dominee kan zijn en toch de resterende maanden leeft als een echte hippie. Ik geloof dus niet dat in die tijd kabouters tot reuzen zullen worden. Wel geloof ik dat de neiging tot persoonlijk vrij zijn en dus leven volgens een maatstaf die je jezelf oplegt, groter wordt. Men zal dan trachten die vrijheid voor zich te vinden en te nemen zonder hierom alle samenhang en verbondenheid met de maatschappij, waaruit men stamt, te verbreken.

Men zoekt dus die persoonlijke vrijheid naast hetgeen men in de gemeenschap wil zijn of betekenen. Dit zal in het komende jaar wel wat meer nadruk krijgen dan in de afgelopen periode. Ik meen dat heel wat vage theorieën en experimenten uit het verleden als Oranje Vrijstaat, Dolle Mina en dergelijke als voorbeeld, hun samenhang gaan verliezen maar gelijktijdig een betere vorm en gestalte krijgen door een vrije samenwerking tussen mensen, waarbij zelfs de behoefte

elkaar te beleren en te overtuigen - in dergelijke groepen op het ogenblik nog wel heel sterk - meer en meer verdwijnt. Ik geloof dat een gezamenlijk begrip voor praktische mogelijkheden de plaats in gaat nemen van de bekeringsijver die vele mensen in deze tijd, vooral wanneer zij vrijheid zoeken, steeds weer schijnt te bevangen. Deze ontwikkeling zal meer op de voorgrond komen in 1972, maar toch zullen wij een verdere progressie van deze ontwikkeling gedurende 10 à 15 jaren af moeten wachten voor wij overal kenbare resultaten hiervan zullen kunnen zien. Dit is begrijpelijk daar de vrijheidsprincipes van velen, die hierover plegen te praten, voortdurend achterhaald zullen worden door mentaliteitsveranderingen in de massa.

Vraag: Zouden vele godsdienstige groepen niet de ontwikkelingen zoals door u geschetst beschouwen als het naderende einde der tijden?

Antwoord: Dat zal ongetwijfeld gebeuren en behoeft ons niet te verbazen. Sind Johannes zijn openbaringen neerschreef, is het reeds meer dan 1000 malen voorgekomen dat iemand het einde der wereld op bijbelse gronden heeft aangekondigd. De op andere basis berustende verwachtingen voor een einde der wereld, tel ik dan maar niet. Ik meen dat een dergelijke reactie ook psychologisch zeer eenvoudig verklaard kan worden: Vele mensen zien christendom als een soort persoonlijke discipline, waarbij men zich richt naar wetten die innerlijk niet vaststaan, maar die uiterlijk in de praktijk gebracht dienen te worden. Dit zonder te beseffen dat werkelijk christendom een levenshouding is en geen dogmatische gedragsregel die je aan anderen op kunt leggen. Mensen die in zich hun wijze van leven enzovoort geloven, kunnen het niet verdragen de zaken waarop zij hun uiterlijk leven hebben gebaseerd, weg te zien smelten. Toegeven, dat dit andere betekenis heeft, betekent gelijktijdig een toegeven dat alles, wat zij zichzelf hebben opgelegd, niet van betekenis is geweest, dat veel van hun deugdzaamheid niet meer is geweest dan comedie. U begrijpt wel dat het zeer veel mensen moeilijk valt dit toe te geven, zodat een einde van de wereld hen verkieslijker voorkomt.

Wat dus het einde der tijden was, maar gelijktijdig zo ongeveer het einde van mijn spreektijd. Vrienden, u krijgt na de pauze een andere spreker. U kunt hem vragen voorleggen, of een onderwerp geven. Wat mij betreft: ik hoop u niet te zeer teleurgesteld te hebben. Eerst bij nadere overweging zult u misschien alle implicaties zien van hetgeen ik hier kort heb opgesomd, zoals u eerst dan ook de omvattendheid van bepaalde verschijnselen en tendenzen eerst ten volle zult waarderen. Maar zelfs indien u slechts enkele punten op dit ogenblik hebt kunnen onthouden, zo hoop ik, dat u er toch een conclusie uit hebt getrokken: U kunt in de komende tijd en zeker ook in het jaar 1972 niet erop rekenen, dat een ander het wel zal doen. U zult het zelf moeten doen. U kunt er geen rekening mee houden, dat een ander regels zal kennen en zich daaraan zal houden. Handel dus zelf zo goed mogelijk, maar houdt steeds rekening met de onredelijkheid en de volgens u krankzinnige reacties van anderen.

Ten laatste: in een wereld met zoveel spanningen en rumoer kunt u, door nog wat meer rumoer te veroorzaken, toch niets veranderen. Zorg dat u rust krijgt. Misschien kunt u dan tegen de tijd dat anderen moegeschreeuwd zijn, dat ene verstandige woord spreken en wanneer anderen eindelijk hun tegenstrijdige bestrevingen opgeven, er met uw krachten voor zorgen dat het nodige toch gedaan wordt. Ik hoop dat u in ieder geval deze les hebt willen trekken uit mijn betoog en dank u voor uw vragen en de mij verleende aandacht. Ik wens u allen een goede, zegenrijke en gelukkige avond toe.

BEANTWOORDING VRAGEN

Goedenavond, vrienden.

Bij dit einde van het verenigingsjaar wilde ik ook nog even aanwezig zijn. Indien u nog vragen hebt, zal ik proberen daarop kort een antwoord te geven.

Vraag: Naar mijn gevoel wordt men innerlijk afgesloten voor de waarden die hier worden doorgegeven, indien men zijn financiële verplichtingen tegenover de Orde niet nakomt. Is dit juist?

Antwoord: Dit is afhankelijk van de redenen, waarom u de verplichtingen niet na komt, in hoeverre u ze niet nakomt en hoe u dezen niet nakomt. Uiteindelijk zijn geestelijke waarden en financiën, dingen die niet onmiddellijk verknoopt zijn, al kan ik begrijpen dat zij vanuit bestuurderlijk standpunt zeer sterk gelieerd dienen te zijn. Ik meen dat iemand die bepaalde geestelijke waarden wil genieten, niet anderen voor de kosten moet laten opkomen wanneer hij dit even kan verhinderen. Maar laat het daar dan bij want het een heeft verder geen invloed op het andere.

Vraag: Is hier geen sprake van een polariteit die eenzijdig verstoord wordt?

Antwoord: Ik wil niet onvriendelijk zijn en zeggen dat dit onzin is. Maar ik stel nogmaals dat men slechts wanneer men in zich iets als tekortschieten ervaart, hierdoor geschaad wordt in zijn absorptievermogen. Bij de meeste mensen is dit niet het geval. Die zijn pas van streek wanneer een ander hen niet betaalt. Zolang zij een ander niet betalen raakt hen dit niet. Dit is volgens mij niet bepaald een juiste mentaliteit. Maar innerlijk voelen zij geen schuld of spanning. Daarom herhaal ik nog eens dat de uiterlijke toestand geen noodzakelijke relatie tussen geestelijk opnemingsvermogen en betaling inhoudt. Het spijt mij. Bestuur: Mijn excuses voor deze verklaring. Maar zij was eerlijk, zoal niet bepaald zakelijk.

Vraag: Moeten wij een partner zoeken of vinden?

Antwoord: Ik geloof niet dat je hem of haar kunt vinden, zonder dat je zoekt. Als je er niet naar zoekt, loop je eraan voorbij, zelfs wanneer je er tegenaan loopt. Zoek je wel, dan loop je wel eens tegen iets aan dat het ware niet is, maar dan kom je toch op de duur wel, waar je zijn moet. Ik meen dat bij alle zaken, ook geestelijke, kan worden gesteld dat je zonder te zoeken nooit zult vinden, omdat je dan, wanneer je toch vindt, niet beseft dat je gevonden hebt. Dit was het huwelijksbureau. Volgende vraag.

Reactie: Dat bevredigt mij niet.

Spreker: Dat kan ik mij wel voorstellen. De meeste mensen horen liever dat zij door de eeuwigheid worden samengebracht.

Vraag: Dus door de geest?

Antwoord: Onzin. Eeuwigheid is de geest niet, ofschoon de geest een wezen is dat in eeuwigheid bestaat, ofschoon het zich voortdurend door een bewustzijn van tijd pleegt te manifesteren. Ik begin dus nogmaals: mensen willen graag door de eeuwigheid worden samengebracht. Dit is een eenvoudige methode die echter zelden slaagt omdat je, wanneer je wacht: wat je krijgt hetgeen je krijgt, meestal niet dat is wat je nodig hebt. Maar wanneer je werkelijk zoekt, zoek je niet slechts jezelf, maar ook een antwoord op jezelf in de wereld. Wanneer je dit geestelijk doet, word je bewuster. Wanneer je dit ten aanzien van een partner doet dan vind je een partner waarvoor je zoveel belangstelling hebt, dat je begrijpt wat die partner is en voor je betekent, zodat je daarmee ook veel beter op zult kunnen schieten. Dit was dan nogmaals het huwelijksbureau en tante Truus gaat nu verder met de volgende vraag.

Vraag: Wilt u zelf nog een onderwerpje kiezen?

Spreker: Goed, over uwe hoofden kome het. Mij valt steeds weer op dat de mensen de eeuwigheid bij hun dagelijkse leven willen betrekken. Tot hen zou ik zeggen: wanneer je wacht tot de eeuwigheid iets voor je doet, begrijp je niet dat je in deze tijd geen tijd hebt om op de eeuwigheid te wachten. Je leeft en je bent eeuwig. Best. Maar je leeft nu en beseft die eeuwigheid niet. Dan moet je dus zelf vormgeven aan de tijd, zoals en terwijl je die beleeft. Het is gemakkelijk genoeg om te stellen dat anderen iets moeten doen, eeuwigen, geesten, of wie dan ook. Maar je weet nooit zeker, of zij het wel zullen doen en dan nog volgens jou juist. Daarom lijkt het mij beter te zeggen: ik zoek voor mijzelf waarheid, ik zoek voor en vanuit mijzelf het beste. Er zijn heel wat mensen die zeggen dat zij zoiets wel voor anderen doen. Zij worden daar zelfs echter wel beter van. Soms, wanneer zij eerlijk zijn, in geestelijk opzicht. In de meeste gevallen, wanneer zij minder oprecht zijn, in financieel opzicht. Kijk ik echter naar de wezenlijkheid van het bestaan, zo kom ik tot de conclusie: Of er nu eeuwigheid voor je is of niet,

als mens zul je moeten roeien met de riemen die je hebt. Weiger je zelf te roeien, dan zit je dadelijk in een stroomversnelling. Dan kun je zelfs niet meer roeien. Dan word je meegesleept en verongeluk je misschien zelfs. Daarom moet je niet lachen om degenen die stellen dat je het zelf uit moet zoeken. Want ook al zoek je het verkeerd uit, wat voor zou komen, zo is dit altijd nog beter dan een goedgegaan worden door anderen, zonder dat je hieraan zelf deelhebt.

Leven is een kwestie van beleven. Er zijn heel wat mensen die zeer lang leven, zo lang dat zij reeds dood zijn voor zij sterven en andere mensen worden doodgeboren, ofschoon zij uiterlijk een lang leven hebben. Dergelijke mensen worden voortdurend geleefd door anderen, maar leven zelf niet. Daar zij zelf niet leven, hebben andere mensen bij hen geen leven, terwijl zij zelf op zodanige wijze leven, dat zij aan het einde van hun leven zouden kunnen zeggen: Wanneer ik niet geleefd had zou ik waarschijnlijk net zover geweest als nu. Ik geloof dat de mens op aarde alles zelf moet doen. Het is volgens mij beter om, handelende volgens je beste inzichten, de grootste stommitieit te begaan dan niets te doen en per ongeluk toch nog goed terecht te komen.

Velen zullen dit niet met mij eens zijn, daar men op aarde graag rekent in resultaten. Maar wanneer ik bijvoorbeeld de resultaten van 20 eeuwen christendom op aarde bezie, zo meen ik dat de mens niet bepaald terecht op deze wijze het leven benadert. Ik ben ervan overtuigd dat de bedoeling van de mens veel belangrijker is dan zijn resultaat. Want door deze bedoeling, de gerichtheid en streven, ontdekt de mens steeds weer nieuwe werelden, ontdekt hij in zich steeds weer nieuwe mogelijkheden en eigenschappen.

Zeker: hij zal misschien veel kapot maken, dat op aarde waardevol heet. Maar wat hij nu kapot maakt, zal in de tijd reeds morgen weer hersteld kunnen zijn. Maar wat je vandaag niet gedaan hebt kun je morgen niet meer inhalen, ook al denken de mensen dat dit wel mogelijk is.

Het leven van de mens is, wanneer ik dit nu eens bezie, over het algemeen nogal haastig. Toch heb ik de indruk dat de doorsnee mens zich vooral haast omdat het nu eenmaal de mode is om haast te hebben. Hij haast zich omdat hij altijd weer tijd overhoudt. Die tijd besteed hij dan meestal aan onbelangrijke zaken die hem té lang in beslag nemen, zodat hij zich weer moet haasten en geen tijd meer kan vinden om aandacht te wijden aan zaken die voor hem en anderen werkelijk belangrijk zijn.

Vroeger is er, volgens de bijbel, een zondvloed geweest. De mensen waren toen zeer zondig, waarop de Heer het 40 dagen nachten liet regenen, zodat eenieder verdronk. Wanneer de wereld van heden in de ogen van zovelen weer zeer verdorven is, zo vraag ik hen eens te overwegen, of de zondvloed van woorden, die zij aan die wereld wijden, niet veel dodelijker voor de gehele mensheid zou kunnen zijn dan een stortvloed van water. Want volgens mij verdrinkt de wereld van heden in woorden en leuzen. Zonder nu speciaal voor Feijenoord te voelen, kies ik daarom voor de leuze: geen woorden, maar daden. Een ding, dat je doet, kan je veel verder brengen dan honderden overwegingen en tienduizendmaal herhaalde mooie woorden.

Bovendien: Als een mens in ernst ziet, hoe hij zich gedraagt, wanneer hij zichzelf ernstig neemt, zal hij, wanneer hij ook maar enig gevoel voor humor heeft, voortdurend weer in lachen uitbarsten. Zo vindt hij dan de broodnodige variatie. In mijn ogen zijn vele van die dooernstige mensen ridicuul door het feit dat zij zichzelf zo onmetelijk belangrijk vinden. Lieve vrienden, uw eeuw is minder dan een vliegepoepje op de spiegel van de tijd. En in die eeuw bent u slechts een klein deeltje temidden van vele milliarden. Wat bent u dan eigenlijk in die werkelijkheid, deze wezenlijkheid van het bestaan?

Hebt u enige reden om te verwachten, dat de gehele kosmos voortdurend achter u zal staan en zich voortdurend met u en uw daden bezig zal houden, dat de grootste macht waaruit alles bestaat, wel alles voor u zal doen, wanneer u de moed of kracht niet meent te bezitten om er zelf iets aan te doen? Kom nou....

Heel veel mensen menen ook dat zij zich aan het noodlot moeten overgeven, omdat dit de wil van het Hogere zou zijn. In de praktijk komt het er steeds weer op nee, dat dergelijke mensen in rust en luiheid aan anderen overlaten, wat in het leven toch ook hun taak is. Wat mij niet juist lijkt.

Nu wil ik de moderne trend nog in korte zinnen weergeven, zoals ik die zie:

De mogelijkheid tot intermenselijke communicatie wordt in een voortdurende uitleg over de mogelijkheden van, en noodzaken tot, communicatie onmogelijk gemaakt, daar men zo niet tot zelfstandig denken en reageren kan komen. Zodat door het spreken over die broodnodige communicatie men het communiceren voor velen reeds nu onmogelijk heeft gemaakt. De misverstanden, hieruit voortvloeiende, noemt men dan vaak menselijk onverstand, ofschoon een verstandig mens zou moeten kunnen begrijpen dat door te zwijgen en pogingen te doen eerst anderen te begrijpen, er veel verstandigs in dit onverstand te vinden zal zijn. Maar dan moet men ook proberen te begrijpen wat door anderen wordt gezegd.

Voortdurend weer beroept men zich in deze dagen op de solidariteit. Deze betekent voor de meeste mensen dat anderen iets voor hen moeten doen, of hen moeten helpen iets te bereiken waarbij zijzelf wel degelijk ook mogelijkheden bezitten om iets zelf te bereiken. Maar op grond van de solidariteit menen zij veel aan anderen over te kunnen laten. Ik meen dat solidariteit nooit mag bestaan krachtens een voortdurend beroep daarop, maar geboren wordt uit een besef van gebondenheid in jezelf, waardoor jezelf tot actie komt. Een oproep, waarmede men anderen, in feite tegen hun wil in actie tracht te brengen onder een beroep op de solidariteit, lijkt mij eerder een methode van afpersing dan wel een teken van verdwazing. Zolang een mens kennis kan nemen van wat er aan de hand is, zal hij zelf ook kunnen bepalen, of hij helpen wil, zo ja op welke wijze. En hij mag desnoods nee zeggen ook.

De neiging alles in steeds grotere groepen samen te voegen en zich steeds meer langs tevoren zorgvuldig gebaande wegen door blaffende actiegroepen voort te laten jagen, doet mij veronderstellen dat de menselijke taal in het jaar 2000 voornamelijk uit het woord bèèè zal bestaan. Flauw? Mogelijk. Maar wees eerlijk: steeds meer mensen worden tot schapen, tot kuddedieren, omdat zij zelf niet meer mogen denken, zelf niet meer kunnen beslissen, omdat zij geleefd worden, geregeerd worden, hun gedachten voor hen gedacht worden en hun geweten door anderen voor hen wordt geboetseerd tot iets 'voor de gemeenschap nuttigs'.

Dit alles omdat de mensen hun problemen en moeilijkheden, evenals zichzelf, voortdurend veel te ernstig nemen. Ik geloof dat je, wanneer je te veel over de belangrijke dingen spreekt zonder oog te hebben voor iets anders, juist hierdoor als mens zult mislukken. Voor mij zou de ideale oplossing voor een sociale samenleving zijn: Leer de mensen begrijpen dat zij het zonder anderen werkelijk niet kunnen redden, dan zullen wij voor de anderen ook wel zorgen.

Voor een goede economie lijkt mij de oplossing: leer eerlijk te geven voor alles wat je neemt. Geef een ander niet meer dan hij waard is, neem zelf niet meer dan je werkelijk en door eigen streven verdient. Houdt men zich hieraan, dan komt er vanzelf een gezonde economie. Vele noden in de wereld zouden opgelost kunnen worden, wanneer alle mensen leerden in overeenstemming met hun middelen te leven, ook waar het kindertal betreft.

Zelfs de godsdienststrijd zou eenvoudig kunnen worden opgelost, wanneer men zou stellen: het geloof ín je is het werkelijk belangrijke; wat er voor verpakking van stellingen en gebruiken omheen zit is van minder belang. Want geloof is als zeepoeder: uit een en hetzelfde vat vult men honderden verschillende verpakkingen. En bovenal meen ik, dat, wanneer wij niet meer op een milde wijze kunnen spotten met de wereld en onszelf, wij weg zullen zinken in de mogelijke ellende, dankzij de loodzware ballast van overwaarderingen ten aanzien van details waarmede wij ons voortdurend verzwaren.

En hiermede dank ik u voor uw aandacht en wens ik u een goede tijd. Goedenavond.

N.B.

De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 3 sept. a.s., zodat de eerstvolgende Stem verschijnt op 10 sept. a.s.